

**SUBSIDIJŲ NUO COVID-19 LABIAUSIAI NUKENTĖJUSIOMS ĮMONĖMS KONCEPCIJA
(120 mln. Eur; iš jų 100 mln. Eur – pagal Komunikato 3.1 skirsnį ir 20 mln. Eur – pagal Komunikato
3.12 skirsnį)**

Priemonės elementai ir jų pagrindimas	Valstybės biudžeto lėšų suma 2021 m. (iki 120 mln. Eur)
<p><i>Priemonės problematika ir būtinumas</i></p> <p>Dėl karantino nutrūkus ar drastiškai kritus apyvartai (apyvartos atsigavimas tikėtinas tik ilgesniu laikotarpiu), siekiama padėti užtikrinti likvidumą įmonėms, kurių veikla karantino laikotarpiu yra apribota arba uždrausta, ir švelninti COVID-19 padarinius ekonomikai (nepakeliamos skolų naštos ir bankrotų prevencija, padėsianti išlaikyti verslo subjektų likvidumą).</p> <p>Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimu Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ (toliau – Nutarimas Nr. 1226) Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbtas karantinas ir dėl to apribota tam tikra įmonių veikla.</p> <p>Aplinkybė, kad tam tikra veikla karantino laikotarpio pradžioje buvo uždrausta ar ribojama Nutarimu Nr. 1226, tačiau pakeitus Nutarimą Nr. 1226 karantino laikotarpiu tapo leidžiama, neturi įtakos subsidijos skyrimui ir mokėjimui, jeigu pareiškėjas tokios veiklos draudimo ar ribojimo laikotarpiu nevykdė.</p> <p>Europos Komisija, siekdama įveikti ekstremalią sveikatos situaciją dėl COVID-19 protrūkio, sumažinti galimą neigiamą ribojančių priemonių poveikį vidaus rinkai, 2020 m. balandžio 3 d. patvirtino komunikatą „Laikinosios valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti reaguojant į dabartinį COVID-19 protrūkį, sistemos pakeitimas“ (toliau – Komunikatas), kuriame numatytos galimos laikinos pagalbos priemonės įmonės likvidumui palaikyti.</p> <p>Priemonės tikslas – padėti labiausiai nukentėjusioms įmonėms įveikti koronaviruso (COVID-19 ligos) sukeltus padarinius.</p>	<p>Priemonės teisinis pagrindas</p> <p>2020 m. kovo 19 d. Europos Komisijos komunikato „Laikinoji valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti reaguojant į dabartinį COVID-19 protrūkį, sistema“ su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2020 m. spalio 13 d. ir 2021 m. sausio 28 d. (toliau – Komunikatas), 3.1 skirsnis / 3.12 skirsnis.</p> <p>Įmonei valstybės pagalba bus teikiama pagal parengtą valstybės pagalbos schemą, suderintą ir patvirtintą Europos Komisijos sprendimu, vadovaujantis Komunikatu.</p>
<p><i>Pareiškėjai:</i></p> <p>Tinkamais pareiškėjais laikomos įmonės, kurių vykdoma pagrindinė ekonominė veikla yra įtraukta į Dėl karantino paskelbimo ribojamų ūkinių veiklų sąrašą, taip pat įmonės, vykdančios veiklas, kurios ribojamos netiesiogiai ir kurių įtraukimui į sąrašą yra pritarusi Vyriausybė, taip pat atitinkančios šias sąlygas:</p> <p>Pagal Komunikato 3.1 skirsnį:</p> <ul style="list-style-type: none">• įmonės, kurių ekonominės veiklos vidutinė vieno mėnesio apyvarta dėl koronaviruso (COVID-19 ligos) sumažėjo ne mažiau kaip 50 proc. (lyginama 2020-11-01–2021-01-31 laikotarpio apyvarta su 2019–2020 m. atitinkamo laikotarpio vidutine vieno mėnesio apyvarta; remiamasi Valstybinei mokesčių inspekcijai (toliau – VMI) teikiamoje pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) deklaracijoje (PVM mokėtojų) arba paraiškoje (ne PVM mokėtojų) deklaruotais duomenimis) (taikoma įmonėms, kurios nuo 2019 m. lapkričio 1 d. iki	

2020 m. sausio 31 d. gavo pajamų). Jeigu veikla buvo uždrausta po 2020 m. lapkričio 30 d., apyvartos kritimo lyginimo laikotarpis yra 2020-12-01–2021-01-31;

- ne vėliau kaip iki 2019 m. spalio 31 d. įsteigtos ir nuo 2019 m. lapkričio 1 d. iki 2020 m. sausio 31 d. **pajamų negavusios įmonės;**
- įsteigtos nuo 2019 m. lapkričio 1 d. iki 2020 m. lapkričio 30 d., tačiau nuo 2019 m. lapkričio 1 d. iki 2019 m. gruodžio 31 d. **pajamų negavusios įmonės.**

Pagal Komunikato 3.12 skirsnį:

- **įmonės, kurių ekonominės veiklos vidutinė vieno mėnesio apyvarta dėl koronaviruso (COVID-19 ligos) sumažėjo ne mažiau kaip:**

1) 50 proc. (lyginama **2020-11-01–2021-01-31** laikotarpio apyvarta su 2019 m. atitinkamo laikotarpio vidutine vieno mėnesio apyvarta. **Jeigu veikla buvo uždrausta po 2020 m. lapkričio 30 d.,** lyginama **2020-12-01–2021-01-31** laikotarpio apyvarta su 2019 m. atitinkamo laikotarpio vidutine vieno mėnesio apyvarta);

2) 30 proc. (lyginama **2021-02-01–2021-04-30** laikotarpio apyvarta su 2019 m. atitinkamo laikotarpio vidutine vieno mėnesio apyvarta).

Remiamasi VMI teikiamoje PVM deklaracijoje (PVM mokėtojų) arba paraiškoje (ne PVM mokėtojų) deklaruotais duomenimis.

Įmonė – ekonominę veiklą vykdančias juridinis asmuo (išskyrus valstybės ir savivaldybių įmones ir įmones, kuriose 25 procentus (kultūros sektoriaus įmonių atveju – 50 procentų) ir daugiau įmonės akcijų, pajų ar kitokių dalyvavimą įmonės kapitale žyminčių kapitalo dalių arba 25 procentus (kultūros sektoriaus įmonių atveju – 50 procentų) ir daugiau įmonės dalyvių balsų tiesiogiai ar netiesiogiai (pagal balsavimo sutartį, balsavimo teisės perleidimo sutartį, įgaliojimą ar kitu pagrindu) atskirai arba kartu turi valstybė ir (ar) savivaldybė).

Viena įmonė suprantama kaip su pareiškėju susijusios įmonės, apibrėžtos Reglamento (ES) Nr. 651/2014 I priedo 1 straipsnyje ir 3 straipsnio 3 dalyje, veikiančios Lietuvoje ir užsienio šalyse.

Reikalavimai pareiškėjams:

- pareiškėjas iki 2020 m. sausio 31 d. yra sumokėjęs ir (arba) įskaitęs bent dalį už 2019 m. mokesčių laikotarpį deklaruotos mėnesinėje pajamų mokesčio deklaracijoje (formoje GPM313), patvirtintoje VMI viršininko įsakymu, mokėtinos gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) sumos į valstybės ir savivaldybės biudžetus (jeigu tokią prievolę turėjo);
- pareiškėjas subsidijų paraiškos pateikimo dieną ir tinkamų finansuoti pareiškėjų sąrašų sudarymo dieną nėra reorganizuojamas, dalyvaujantis reorganizavime, pertvarkomas, dalyvaujantis atskyrimo, bankrutuojantis, bankrutavęs, likviduojamas, likviduojamas dėl bankroto, likviduotas, jungiamas peržengiant vienos valstybės ribas,

dalyvaujantis jungimesi peržengiant vienos valstybės ribas;

- pareiškėjas subsidijų paraiškos pateikimo dieną ir tinkamų finansuoti pareiškėjų sąrašų sudarymo dieną atitinka minimalius patikimo mokesčių mokėtojo kriterijus, nustatytus Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 40¹ straipsnyje;
- pareiškėjo, kuris yra Lietuvos Respublikoje neregistruotas juridinis asmuo ar organizacija, nuolatinė buveinė įregistruota Mokesčių mokėtojų registre, vadovaujantis Mokesčių mokėtojų registro nuostatais, patvirtintais Vyriausybės 2000 m. rugsėjo 6 d. nutarimu Nr. 1059 „Dėl Mokesčių mokėtojų registro įsteigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“;
- pareiškėjas teisės aktų nustatyta tvarka yra pateikęs Juridinių asmenų registrai atitinkamų finansinių metų finansinių ataskaitų rinkinį. Jeigu pareiškėjas yra susijęs **su kitomis Lietuvoje veikiančiomis įmonėmis**, jos teisės aktų nustatyta tvarka taip pat turi būti pateikusios Juridinių asmenų registrai atitinkamų finansinių metų finansinių ataskaitų rinkinį. Tais atvejais, kai pareiškėjo ar su juo susijusios įmonės finansiniai metai neatitinka kalendorinių metų, Juridinių asmenų registrai turi būti pateiktas paskutinių pasibaigusių finansinių metų ataskaitų rinkinys;
 - pareiškėjas turi privalomu tarptautiniu banko sąskaitos numerio formatu (IBAN) įrašomą, pareiškėjo vardu finansų įstaigoje atidarytą sąskaitą (toliau – sąskaita) ir ji nurodyta subsidijų paraiškoje;
 - pareiškėjas yra pateikęs VMI pelno mokesčio, GPM ir PVM deklaracijas už 2019 ir 2020 metus, jeigu tokią prievolę turėjo.

Jeigu pareiškėjas paraiškoje nurodo, kad yra susijęs su užsienio juridiniu asmeniu, jis privalo pateikti paraiškoje duomenis apie susijusias užsienio įmones.

Pagalba negali būti teikiama vienai įmonei, kuri **2019 m. gruodžio 31 d. jau buvo laikoma sunkumų patiriančia įmone** (kaip apibrėžta Bendrajame bendrosios išimties reglamento 2 straipsnio 18 punkte), išskyrus atvejus, kai pagalba teikiama labai mažoms arba mažosioms įmonėms (kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme), kurios 2019 m. gruodžio 31 d. jau buvo sunkumų patiriančios įmonės, su sąlyga, kad joms pagal nacionalinę teisę netaikoma kolektyvinė nemokumo procedūra ir kad jos negavo sanavimo pagalbos arba restruktūrizavimo pagalbos.

Remiama veikla:

įmonės likvidumo palaikymas, skiriant subsidijas daliai įmonės nepadengtų pastoviųjų išlaidų padengti.

Nepadengtos pastoviosios išlaidos – per tinkamą finansuoti laikotarpį įmonių patirtos pastoviosios išlaidos, kurios per tą patį laikotarpį nepadengiamos iš pelno (t. y. iš pajamų atėmus kintamąsias išlaidas) ir kitų šaltinių, pavyzdžiui, draudimo, laikinosios pagalbos priemonių, kurioms taikomas Komunikatas, arba paramos iš kitų šaltinių.

Pastoviosios išlaidos patiriamos nepriklausomai nuo produkcijos lygio.

Pastoviosios ir nepadengtos pastoviosios išlaidos turi būti patirtos nuo 2020 m. lapkričio 1 d. iki 2021 m. balandžio 30 d. arba nuo 2020 m. gruodžio 1 d. iki 2021 m. balandžio 30 d. (tuo atveju, kai pareiškėjo apyvartos kritimo lyginimo laikotarpis yra 2020-12-01–2021-01-31).

Skirtos subsidijos įmonė **negali naudoti** darbuotojų darbo užmokesčiui ar dividendams mokėti, kapitalui, išmokant lėšas pareiškėjo dalyviams, mažinti, savoms akcijoms supirkti ar kitokiems mokėjimams iš kapitalo pareiškėjo dalyviams atlikti, taip pat paskoloms pareiškėjo dalyviams gražinti arba suteikti.

Subsidijos lėšomis **draudžiama atsiskaityti** už nuomos, komunalines ir kitas paslaugas, jei šių paslaugų teikėjas **priklauso vienai įmonei**.

Pagalbos dydis, intensyvumas ir laikotarpis

1. Kai parama teikiama pagal Komunikato 3.1 skirsnį:

- Subsidijos dydis priklauso nuo įmonės ekonominės veiklos vidutinio vieno mėnesio apyvartos kritimo ir sumokėto 2019 m. gyventojų pajamų mokesčio, bet **ne daugiau kaip 350 000 Eur vienam pareiškėjui, arba**
- Subsidijos dydis sudaro iki 70 proc. pastoviųjų išlaidų, bet **ne daugiau kaip 40 000 Eur.**

Didžiausia valstybės pagalbos suma, skaičiuojant suteiktos ir pagal šią priemonę planuojamos suteikti valstybės pagalbos sumą vienai įmonei (skaičiuojama visa pagal Komunikato 3.1 skirsnį gauta pagalba), sudaro ne daugiau kaip **1,8 mln. Eur.**

Mažiausias subsidijos dydis – 500 Eur.

Taikant Komunikato 3.1 skirsnį, įmonė, siekdama gauti subsidiją pastoviosioms išlaidoms kompensuoti, paraiškoje pateikia informaciją apie Patalpų nuomos sutartį, kuri turi būti pasirašyta ne vėliau kaip 2020 m. lapkričio 1 d., paraiškos pateikimo metu turi galioti ir būti registruota valstybės įmonėje Registrų centre.

2. Alternatyva pagal Komunikato 3.12 skirsnį:

Subsidija negali viršyti **70 proc. nepadengtų pastoviųjų išlaidų ir 350 000 Eur** vienam pareiškėjui; suteikta valstybės pagalbos suma negali viršyti **10 mln. Eur, skaičiuojant suteiktos ir pagal šią priemonę planuojamos suteikti valstybės pagalbos sumą vienai įmonei** (skaičiuojama visa pagal Komunikato 3.12 skirsnį gauta pagalba).

Pagalba pagal šią priemonę nesumuojama su kita pagalba toms pačioms tinkamoms finansuoti išlaidoms padengti.

Taikant Komunikato 3.12 skirsnį, **įmonių nuostoliai, nurodyti ju pelno (nuostolių) ataskaitose, finansuoti tinkamu laikotarpiu, laikomi nepadengtomis pastoviosiomis išlaidomis.** Vienkartiniai vertės sumažėjimo nuostoliai į nuostolių apskaičiavimą pagal šią nuostatą neįtraukiami. **Pagalba pagal šią priemonę gali būti teikiama remiantis prognozuojamais nuostoliais, o galutinė pagalbos suma nustatoma realizavus nuostolius, remiantis audituotomis finansinėmis ataskaitomis. Bet koks mokėjimas, viršijantis galutinę**

pagalbos sumą, turi būti gražintas.

Vienam pareiškėjui subsidija gal būti skiriama vieną kartą.

Pareiškėjas gali teikti tik vieną paraišką subsidijai gauti pagal Komunikato 3.1 arba 3.12 skirsnį. Siekdamas gauti subsidiją pagal Komunikato 3.1 skirsnį, pareiškėjas turi pasirinkti ir nurodyti, pagal ką skaičiuojama subsidija.

Projektų atrankos būdas:

Tęstinė atranka – pagal VMI kvietimą teikti subsidijų paraiškas gaunamų subsidijų paraiškų atranka, atliekama nuolat kvietimuose nurodytu subsidijų paraiškų teikimo laikotarpiu, t. y. gautos subsidijų paraiškos vertinamos ir reikalavimus atitinkantiems pareiškėjams subsidijos skiriamos, nelaukiant kvietimuose nurodyto subsidijų paraiškų teikimo termino pabaigos ir atsižvelgiant į gautos paraiškos pateikimo datą.

Kvietimas stabdomas anksčiau, jeigu pagal priimtus sprendimus dėl subsidijos skyrimo ir pateiktas naujas subsidijų paraiškas paskirstyta ir prašomų skirti subsidijų suma sudaro galimybę paskirstyti visą priemonei skirtą lėšų sumą.

Dalyvaujančių institucijų funkcijos:**VMI ir VšĮ Lietuvos verslo paramos agentūra (toliau – LVPA):**

- Paraiškos teikiamos VMI per EDS.
- Pareiškėjų atranką ir vertinimą atlieka VMI kartu su LVPA (Konkurencijos taryba teikia vertinimui reikalingą informaciją).
- VMI, gavusi iš Ekonomikos ir inovacijų ministerijos informaciją apie skirtą finansavimą, išsiunčia informacinį pranešimą pareiškėjui per „Mano VMI“ ir informuoja apie priimtą sprendimą skirti finansavimą.

Ekonomikos ir inovacijų ministras ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo informacijos iš VMI / LVPA gavimo priima įsakymą dėl subsidijos skyrimo, ir informacija dėl subsidijos skyrimo nedelsiant, ne vėliau kaip per vieną darbo dieną nuo įsakymo įsigaliojimo, pateikiama LVPA, Nacionaliniam bendrųjų funkcijų centrui (toliau – NBFC) ir VMI.

NBFC nedeldamas, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo įsakymo skirti subsidiją įsigaliojimo, perveda subsidiją pareiškėjui į subsidijų paraiškoje nurodytą sąskaitą.